

TALIJANSKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu u
školskoj godini 2021./2022.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU Maturu** U ŠKOLSKOJ GODINI 2021./2022.
TALIJANSKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. VIŠA RAZINA ISPITA	8
1.1. PODRUČJA ISPITIVANJA	8
1.2. OBRAZOVNI ISHODI	8
1.2.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	8
1.2.2. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	9
1.2.3. ISPITNA CJELINA PISANJE	9
1.3. STRUKTURA ISPITA	11
1.3.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	11
1.3.2. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	12
1.3.3. ISPITNA CJELINA PISANJE	13
1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	14
1.4.1. TRAJANJE ISPITA	14
1.4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	14
1.4.3. PRIBOR	15
1.5. OPIS BODOVANJA	16
1.5.1. BODOVANJE ISPITNE CJELINE ČITANJE	16
1.5.2. BODOVANJE ISPITNE CJELINE SLUŠANJE	16
1.5.3. BODOVANJE ISPITNE CJELINE PISANJE	17
1.6. PRIMJERI ZADATAKA	21
1.6.1. PRIMJER ZADATKA POVEZIVANJA	21
1.6.2. PRIMJERI KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA	22
1.6.3. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	24
1.6.4. PRIMJER ZADATKA PISANOGA TEKSTA	25
1.7. PRIPREMA ZA ISPIT	27
1.7.1. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU ČITANJE	27
1.7.2. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU SLUŠANJE	29
1.7.3. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU PISANJE	30

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA	31
2.1. PODRUČJA ISPITIVANJA	31
2.2. OBRAZOVNI ISHODI	31
2.2.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	31
2.2.2. ISPITNA CJELINA PISANJE	32
2.2.3. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	33
2.3. STRUKTURA ISPITA	34
2.3.1. ISPITNA CJELINA ČITANJE	34
2.3.2. ISPITNA CJELINA PISANJE	35
2.3.3. ISPITNA CJELINA SLUŠANJE	36
2.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	37
2.4.1. TRAJANJE ISPITA	37
2.4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	37
2.4.3. PRIBOR	38
2.5. OPIS BODOVANJA	39
2.5.1. BODOVANJE ISPITNE CJELINE ČITANJE	39
2.5.2. BODOVANJE ISPITNE CJELINE PISANJE	39
2.5.3. BODOVANJE ISPITNE CJELINE SLUŠANJE	42
2.6. PRIMJERI ZADATAKA	43
2.6.1. PRIMJER ZADATKA POVEZIVANJA	43
2.6.2. PRIMJERI KOMBINIRANOGA ZADATKA POVEZIVANJA I DOPUNJAVANJA	44
2.6.3. PRIMJERI ZADATAKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	46
2.6.4. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA PISANOG TEKSTA	48
2.7. PRIPREMA ZA ISPIT	49
2.7.1. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU ČITANJE	49
2.7.2. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU PISANJE	51
2.7.3. PRIPREMA ZA ISPITNU CJELINU SLUŠANJE	51
3. DODATCI	53
3.1. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA VIŠU RAZINU ISPITA	53
3.2. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA OSNOVNU RAZINU ISPITA	57

Napomena:

Ispitni katalog i dio ispitnih materijala iz Talijanskoga jezika na hrvatskome jeziku pisani su prema *Hrvatskome pravopisu* Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (<http://www.ihjj.hr>, 2013.).

UVOD

Ispitni katalog za državnu maturu iz Talijanskoga jezika temeljni je dokument ispita u kojemu su navedeni i objašnjeni ciljevi, sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i bodovanja ispita na višoj i na osnovnoj razini u školskoj godini 2021./2022. Usklađen je s kurikulumom nastavnoga predmeta Talijanski jezik za osnovne škole i gimnazije¹ (u daljnjem tekstu: predmetni kurikulum) te je prije svega namijenjen pristupnicima tijekom pripreme za državnu maturu.

Ispit državne mature iz Talijanskoga jezika može se polagati kao obvezatni ili kao izborni. Kao obvezatni pristupnik² polaže Talijanski jezik na višoj ili na osnovnoj razini, a kao izborni polaže ga na višoj razini. Ispitom na osnovnoj razini ispituju se temeljna jezična znanja i sposobnosti, a ispitom na višoj razini ispituju se jezična znanja i sposobnosti koja su važna za daljnje školovanje u obrazovnim područjima u kojima je nužno posjedovanje više razine komunikacijske jezične kompetencije.

Ciljevi ispita

Prema predmetnome kurikulumu učenje i poučavanje talijanskoga jezika usmjereno je na razvoj sposobnosti učinkovite komunikacije u različitim situacijama svakodnevnoga života, kao i na stjecanje jezično-komunikacijske kompetencije u talijanskome jeziku uz pomoć koje će učenik zadovoljiti svoje temeljne potrebe i interese u društvenim interakcijama.

Ovladavanjem talijanskim jezikom učenici razvijaju i međukulturnu komunikacijsku kompetenciju koja uz razumijevanje i uvažavanje drugih kultura te poštovanje kulturne raznolikosti podrazumijeva i sagledavanje vlastite kulture, što pridonosi osobnomu i društvenomu razvoju učenika.

Poticanjem na aktiviranje osobnih potencijala te na samostalnu i kritičku upotrebu različitih izvora znanja i primjenu učinkovitih strategija učenja učeniku se pruža temelj za samostalno upravljanje vlastitim učenjem, a time i za učinkovito cjeloživotno učenje.³

Temeljni su ciljevi ispita državne mature iz Talijanskoga jezika provjeriti samostalnu i točnu upotrebu jezika u komunikacijskim situacijama. Polazeći od spoznaje da je jezik sredstvo komunikacije, ispitom se provjerava sposobnost razumijevanja, izražavanja i upotrebe jezika kao sustava.

Viša razina ispita iz Talijanskoga jezika odgovara sadržaju nastavnoga plana i programa iz Talijanskoga jezika za gimnazije⁴ i usklađena je s predmetnim kurikulumom od 1. do

1 NN, br. 7/19. (22. 1. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Talijanski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj [elektronički izvor].

2 Termin „pristupnik” u ispitnome katalogu i termin „učenik” u predmetnome kurikulumu podrazumijevaju rodnu razliku te se odnose i na pristupnice i na pristupnike, tj. i na učenice i na učenike.

3 usp. predmetni kurikulum, poglavlje B. Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja [elektronički izvor].

4 Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, broj 1, Školske novine, Zagreb, 1994.

4. razreda opće, klasične, prirodoslovno-matematičke i prirodoslovne gimnazije (6. – 9. godine učenja).⁵

Osnovna razina ispita iz Talijanskoga jezika odgovara sadržaju nastavnoga plana i programa Talijanskoga jezika s najmanjom satnicom u četverogodišnjim strukovnim školama⁶ i usklađena je s predmetnim kurikulumom od 1. do 4. razreda opće, klasične, prirodoslovno-matematičke i prirodoslovne gimnazije (1. – 4. godine učenja).⁷

Ako učenici strukovnih škola žele polagati višu razinu, trebaju proširiti stečeno znanje sadržajima gimnazijskoga programa koristeći se obvezatnom literaturom i sadržajima prema napomenama u dijelu *Dodatci*. U dijelu *Dodatci* zelenom su bojom naznačene razlike u jezičnim strukturama koje pristupnici trebaju dodatno savladati kako bi mogli pristupiti ispitu na višoj razini i uspješno ga položiti. Gimnazijski program razlikuje se u zahtjevnosti, tj. opsegu usvojenosti određenih jezičnih sadržaja (gramatičkih i leksičkih struktura). Treba također sustavno proširivati vokabular vezan za opće teme. Ogladni primjeri ispita za višu i osnovnu razinu pristupniku daju jasan uvid u razlike u sadržaju i obliku ispita na tim razinama.

Ispitni katalog podijeljen je u tri dijela. Prva dva dijela odnose se na razine i sadrže po sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvome i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvome poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome obrazovni ishodi⁸ odnosno ključna znanja i vještine koje pristupnik treba razviti i usvojiti.

U trećemu, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, primjeri zadataka, vrste tekstova, broj zadataka vezanih za polazne tekstove, način

5 Na temelju rezultata dosad provedenih ispita državne mature te sadržaja ishoda u predmetnome kurikulumu procijenjeno je da viša razina ispita odgovara razini B1 Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje (ZEROJ, Školska knjiga, Zagreb, 2005.).

6 Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, Posebno izdanje 8a, broj 11, Zagreb, 1997.

7 Na temelju rezultata dosad provedenih ispita državne mature te sadržaja ishoda u predmetnome kurikulumu procijenjeno je da viša razina ispita odgovara razini A2 Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje (ZEROJ, Školska knjiga, Zagreb, 2005.).

8 U obrazovnim ishodima preuzetima iz predmetnoga kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

rješavanja i bodovanja zadataka i ispitnih cjelina, udio ispitnih cjelina u ispitu te kriteriji bodovanja pisanoga teksta.

Navedene su ljestvice za bodovanje i objašnjena je njihova primjena.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmome poglavlju izloženo je na koji se način pristupnici mogu pripremiti za uspješno polaganje ispita.

Nakon pregleda razina slijedi treći dio *Dodatci*. U tome su dijelu navedeni jezični sadržaji za svaku razinu.

1. VIŠA RAZINA ISPITA

1.1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Predmetni kurikulum s kojim je ovaj ispitni katalog usklađen strukturiran je prema sljedećim domenama: *Komunikacijska jezična kompetencija*, *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu cjelokupnoga predmetnog kurikulumu jezika i polazište su obrazovnih ishoda koji se provjeravaju ispitom državne mature iz Talijanskoga jezika.⁹

Ispitom na višoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija prema predmetnome kurikulumu za nastavak učenja talijanskoga jezika (devet godina) u trima jezičnim djelatnostima, tj. potpodručjima: čitanju, slušanju i pisanju. Sukladno tomu ispit iz Talijanskoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Slušanje* i *Pisanje*.

1.2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svaku jezičnu djelatnost navedeni obrazovni ishodi iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija* predmetnoga kurikulumu. Ishodi iz domena *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*, koji su predmetnim kurikulumom predviđeni za vrednovanje naučenoga, u ispitu se vrednuju posredno kroz ishode iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija*.

Prema predmetnome kurikulumu složenost teksta ovisi o kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima složenosti i učenikovu poznavanju teme teksta. Kvantitativni pokazatelji složenosti odnose se na obilježja riječi i rečenica poput duljine, učestalosti i složenosti, a kvalitativni pokazatelji na vrstu teksta, složenost izloženih ideja, stil autora i način na koji je tekst strukturiran i predstavljen. Po složenosti se tekstovi dijele na vrlo jednostavne, jednostavne, srednje složene i složene.

1.2.1. Ispitna cjelina *Čitanje*

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u određenoj mjeri prilagođenih tekstova i provjeriti raspoložbe li pristupnik potrebnim znanjima i vještinama na receptivnoj razini.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- razumije i analizira duge i srednje složene pisane tekstove o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa

⁹ v. predmetni kurikulum, poglavlje C. Struktura – domene predmetnoga kurikulumu [elektronički izvor].

- prepoznaje glavnu misao i analizira informacije u dugome i srednje složenome tekstu. (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u pisanome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitne poruke
- utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu
- predvidjeti sadržaj na temelju jezičnoga ustroja teksta.

1.2.2. Ispitna cjelina *Slušanje*

Ovom se ispitnom cjelinom ispituju pristupnikove vještine globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja slušanoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- razumije i analizira duge i srednje složene slušane tekstove o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa. (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u govorenome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije.

1.2.3. Ispitna cjelina *Pisanje*

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost prikladnoga i točnoga izražavanja u pisanim oblicima jezičnih aktivnosti koje se poduzimaju sa svrhom ispunjavanja komunikacijskih ciljeva definiranih u zadatku.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- piše srednje dug i srednje složen strukturirani tekst u sadašnjemu, prošlom i budućem vremenu koristeći se prikladnim morfosintaktičkim strukturama o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa uz smjernice
- smisleno povezuje pojedine dijelove unutar teksta
- izražava mišljenje, osjećaje, želje, nade i potrebu
- objašnjava i obrazlaže svoje stavove, slaganje ili neslaganje o različitim temama
- primjenjuje neformalni i formalni stil pisanja tekstova na temelju predloška. (SŠ (2) TJ A.4.3.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama, potkrijepiti glavne misli činjenicama i primjerima
- smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te se pritom koristiti uobičajenim načinima i sredstvima za povezivanje i strukturiranje teksta
- upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture
- ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture.

1.3. STRUKTURA ISPITA

Ispit iz Talijanskoga jezika na višoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje, Slušanje i Pisanje*.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

1.3.1. Ispitna cjelina *Čitanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od šest skupina zadataka vezanih za različite pisane polazne tekstove. Tekstovi ukupno sadrže približno 1500 riječi. Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 1. Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kojoj vrsti polaznoga teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove.

Tablica 1. Struktura ispitne cjeline *Čitanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatci povezivanja	vrlo kratki informativni tekstovi / poruke / obavijesti	5
2.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	vrlo kratki informativni tekstovi	5
3.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora)	narativni / informativni tekst	5
4.	utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu	kombinirani zadatci povezivanja i dopunjavanja	intervju / informativni tekst	5
5.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatci povezivanja i dopunjavanja	članak / pismo / informativni tekst	7
6.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatci višestrukoga izbora (između četiriju ponuđenih odgovora) i dopunjavanja	članak / pismo / informativni tekst	8

1.3.2. Ispitna cjelina *Slušanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od četiriju skupina zadataka vezanih za različite slušane tekstove. Tekstovi ukupno sadrže približno 1400 riječi. Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kojoj vrsti polaznoga teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove. Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 2.

Tablica 2. *Struktura ispitne cjeline Slušanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatci povezivanja	vrlo kratki informativni tekstovi / poruke / obavijesti	6
2.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	vrlo kratki informativni tekstovi / razgovori	7
3.	razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	informativni prilog / intervju / razgovor	6
4.	razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	informativni prilog / intervju / razgovor	6

1.3.3. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadatka pisanoga teksta. Pristupnik treba oblikovati pisani tekst od **150** do **180** riječi o zadanoj temi uz pomoć sadržajnih odrednica za pisanje (natuknica ili pitanja).

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 3.

Tablica 3. *Struktura ispitne cjeline Pisanje*

ISPITIVANI ISHODI	VRSTA ZADATKA	VRSTA TEKSTA	BROJ ZADATAKA
<ul style="list-style-type: none"> • razviti zadanu temu prema sadržajnim odrednicama, potkrijepiti glavne misli činjenicama i primjerima • smisleno i logički organizirati rečenice i odlomke u tekstu te se pritom koristiti uobičajenim načinima i sredstvima za povezivanje i strukturiranje teksta • upotrijebiti prikladne i pravopisno ispravne leksičke strukture • ispravno upotrijebiti složenije gramatičke strukture 	oblikovati srednje dug i srednje složen pisani tekst (od 150 do 180 riječi)	pisani tekst (prema sadržajnim odrednicama)	1

1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

1.4.1. Trajanje ispita

Ispit na višoj razini traje ukupno **150 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Čitanje* predviđeno je **65 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Slušanje* predviđeno je približno **30 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na listu za odgovore.

Za rješavanje ispitne cjeline *Pisanje* predviđeno je **55 minuta**.

Vremeni provedbe ispita bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

1.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su tri ispitne knjižice s pripadajućim listovima.

Čitanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu i pripadajući list za odgovore.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora. Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Čitanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Slušanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu i pripadajući list za odgovore.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline *Slušanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*:¹⁰

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 30 minuta uključujući i vrijeme za označavanje odgovora na list za odgovore.
- Prije svakoga zadatka pristupnik ima stanku kako bi pročitao pitanja prije slušanja.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok sluša tekstove, pristupnik označava odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da svoje odgovore označi na listu za odgovore.

Pisanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu sa stranicama lista za čistopis, list za koncept i dva lista za ocjenjivače (1 i 2).

U zadatku pisanja pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali potom mora svoji pisani tekst čitko napisati na list za čistopis koji se nalazi u ispitnoj knjižici nakon stranice sa zadatkom. Sadržaj lista za koncept se ne boduje. Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s 0 (nula) bodova.

Ako pristupnik pogriješi u bilo kojem dijelu ispita, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti skraćeni potpis pokraj točnoga odgovora. Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

1.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom i koja se ne može brisati, a nije dopuštena upotreba korektora ni rječnika.

¹⁰ Nakon što dežurni nastavnik pristupniku pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, uključuje uređaj za reprodukciju snimke. Svi se tekstovi na snimci ponavljaju dva puta. Snimka uključuje stanke za čitanje zadataka te stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

1.5. OPIS BODOVANJA

U ispitu na višoj razini moguće je ostvariti ukupno **80** bodova. Bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina čine u konačnome rezultatu jednu trećinu.

Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitu prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitu

ISPITNA CJELINA	BROJ BODOVA	UDIO
Čitanje	35	1/3
Slušanje	25	1/3
Pisanje	20	1/3
UKUPNO	80	1

Prema navedenim udjelima 35 bodova ispitne cjeline *Čitanje* vrijedi kao 25 bodova ispitne cjeline *Slušanje* ili 20 bodova ispitne cjeline *Pisanje*.

Konačan rezultat izračunava se na sljedeći način:

(postignuti bodovi *Čitanje* / **35** + postignuti bodovi *Slušanje* / **25** + postignuti bodovi *Pisanje* / **20**) * 80/3.

1.5.1. Bodovanje ispitne cjeline *Čitanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **35** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.2. Bodovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **25** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

1.5.3. Bodovanje ispitne cjeline *Pisanje*

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno **20** bodova.

Tekst na listu za čitopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s 0 (nula) bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 1/3

Pisani tekst ocjenjuje se prema **ljestvici za bodovanje pisanoga teksta** koja uključuje četiri osnovna kriterija (v. tablicu 5.):

1. *Izvršenje zadatka*
2. *Koherencija i kohezija*
3. *Vokabular*
4. *Gramatika.*

Kriteriji i elementi za bodovanje pisanoga teksta izvedeni su i prilagođeni iz ilustrativnih ljestvica ZEROJ-a za vrednovanje izvještaja i sastavaka, razvijanja teme, dosljednosti i povezanosti, opsega vokabulara i sposobnosti korištenja vokabularom te gramatičke ispravnosti.¹¹

U tekstu koji slijedi objašnjeni su svi kriteriji.

Izvršenje zadatka

Kriterij *Izvršenje zadatka* odnosi se na sljedeća pitanja:

- Je li tema dovoljno opsežno razrađena s obzirom na sve sadržajne odrednice ili s obzirom na samo neke od njih?
- U kojoj su mjeri glavne misli i njihova potpora (objašnjenja, primjeri) relevantni u tekstu?

Koherencija i kohezija

Kriterij *Koherencija i kohezija* odgovara na sljedeća pitanja:

- U kojoj mjeri ocjenjivač može pratiti slijed pristupnikovih misli?
- Jesu li misli logički povezane?
- Koliko dobro pristupnik upotrebljava kohezivna sredstva¹² u svrhu povezivanja svojih misli?

Vokabular

Kriterij *Vokabular* odgovara na sljedeća pitanja:

- Kakav je raspon vokabulara? U kojoj mjeri pristupnik ponavlja iste riječi i izraze?
- Do koje mjere pogreške u upotrebi / morfološkom obliku / pravopisu utječu na razumijevanje teksta?

¹¹ v. ZEROJ, str. 63., 115., 116. i 117., 128. i 129.

¹² Kohezivna sredstva gramatička su i semantička sredstva koja povezuju rečenice, tj. iskaze unutar teksta (npr. zamjenice, glagolska vremena, leksičke veze, ponavljanja rečeničnih struktura, komparacija, rečenični veznici, konektori itd.).

Gramatika

Kriterij *Gramatika* odgovara na sljedeća pitanja:

- Može li pristupnik upotrebljavati raspon morfosintaktičkih struktura ili se oslanja na upotrebu jednostavnih morfosintaktičkih struktura?
- Do koje mjere pogreške u upotrebi / morfološke obliku / pravopisu utječu na razumijevanje teksta?

Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta prikazana je u tablici 5.

Tablica 5. Ljestvica za bodovanje pisanoga teksta

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
5	<ul style="list-style-type: none"> • Svi su dijelovi zadane teme opsežno i relativno ujednačeno razrađeni. • Glavne su misli relevantne i njihova je potpora jasna i relevantna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Svi su elementi i dijelovi teksta jasno povezani u suvislu cjelinu. • Učinkovita je upotreba različitih kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> • Širok je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Širok je raspon morfosintaktičkih struktura za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku, ali ne utječu na lako razumijevanje teksta.
4	<ul style="list-style-type: none"> • Svi su dijelovi zadane teme razrađeni, ali jedan dio nedovoljno opširno. • Glavne su misli relevantne, ali nekima nedostaje dovoljna potpora. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobra je povezanost elemenata i dijelova teksta u suvislu cjelinu. • Prikladna je upotreba kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobar je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu i ponekad utječu na lako razumijevanje teksta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobar je raspon morfosintaktičkih struktura za izvršenje zadatka. • Pojavljuju se pogreške u upotrebi/obliku koje ponekad utječu na lako razumijevanje teksta.
3	<ul style="list-style-type: none"> • Opsežnije su razrađeni samo neki dijelovi zadane teme. • Glavne su misli relevantne, ali je njihova potpora djelomično relevantna ili sadrži puno ponavljanja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slijed misli može se razlučiti unatoč mjestimičnim odstupanjima od logičkoga redoslijeda. • Ograničena je upotreba kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostatan je raspon vokabulara za izvršenje zadatka. • Pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka ipak može razumjeti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pristupnik se općenito oslanja na jednostavne i iste morfosintaktičke strukture uz povremeni pokušaj upotrebe složenih struktura. • Pogreške u upotrebi/obliku uzrokuju teškoće u razumijevanju, ali se poruka ipak može razumjeti.

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	KOHERENCIJA I KOHEZIJA	VOKABULAR	GRAMATIKA
2	<ul style="list-style-type: none"> Dva dijela zadane teme nisu razrađena ili su svi dijelovi zadane teme minimalno razrađeni. Glavne su misli dostatno relevantne. 	<ul style="list-style-type: none"> Slijed misli slabo je razlučiv. Dostatna je upotreba samo jednostavnih kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> Ograničen je raspon vokabulara ili se velikim dijelom ne odnosi na zadatak. Pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu uzrokuju teškoće u razumijevanju, a poruka se teško može razumjeti. 	<ul style="list-style-type: none"> Ograničen je raspon morfosintaktičkih struktura. Pristupnik se često oslanja na jednostavne morfosintaktičke strukture. Pogreške u upotrebi/obliku uzrokuju teškoće u razumijevanju, a poruka se teško može razumjeti.
1	<ul style="list-style-type: none"> Tekst sadrži minimalan osvrt na sve ili samo na pojedine dijelove zadane teme. Misli najvećim dijelom nisu vezane za temu ili nema relevantne potpore. 	<ul style="list-style-type: none"> Slijed misli vrlo je slabo ili nikako razlučiv. Vrlo je ograničena ili neprikladna upotreba kohezivnih sredstava. 	<ul style="list-style-type: none"> Vrlo je ograničen raspon vokabulara ili je upotreba vokabulara neprikladna. Pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu onemogućuju razumijevanje većine teksta. 	<ul style="list-style-type: none"> Vrlo je ograničen raspon morfosintaktičkih struktura ili je upotreba morfosintaktičkih struktura neprikladna. Pogreške u upotrebi/obliku onemogućuju razumijevanje većine teksta.
0	<ul style="list-style-type: none"> Pristupnik ne posjeduje jezičnu kompetenciju na razini potrebnoj za izvršenje zadatka, što je, među ostalim, razvidno i iz duljine teksta (npr. tekst sadrži manje od 60 riječi koje se odnose na zadanu temu). ILI <ul style="list-style-type: none"> Sadržaj teksta uopće ne odgovara zadanoj temi. 			

Tekst koji je dobio nula (0) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog nepovezanosti sadržaja sa zadanom temom ne može dobiti bodove za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio nula (0) bodova za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog nedovoljne duljine ne može dobiti više od jednoga (1) boda za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio jedan (1) bod za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog minimalnoga osvrta na sve ili samo na pojedine dijelove zadane teme, misli koje najvećim dijelom nisu vezane za temu, ili tekst koji je često teško razumljiv ne može dobiti više od jednoga (1) boda za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio jedan (1) bod za kriterij *Izvršenje zadatka* zbog nedovoljne duljine ne može dobiti više od dvaju (2) bodova za ostale kriterije.

Tekst koji je dobio dva (2) boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od triju (3) bodova za ostale kriterije.

Objašnjenje

Pristupnici trebaju napisati tekst od **150** do **180** riječi.

Tekst smije imati i više od 180 riječi, ali za njih se ne dobiva dodatni broj bodova.

Tekst koji ima manje od 60 riječi o zadanoj temi, dobit će nula (0) bodova i ne ocjenjuje se s obzirom na ostale kriterije.

Ako je tekst nedovoljne duljine, pristupniku će biti oduzeti bodovi za kriterij *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

129 – 149 riječi: 1 bod

108 – 128 riječi: 2 boda

87 – 107 riječi: 3 boda

60 – 86: 4 boda.

Brojanje riječi u pisanome tekstu

Riječi se broje prema načelu kako ih broji računalo. Riječ podrazumijeva sve zasebne elemente teksta odvojene prazninom.

U broj riječi ne ubrajaju se ponavljanja i nabrojanja osobnih imena kao i nepotrebno ponavljane riječi i dijelovi rečenica, doslovno preuzeti dijelovi rečenica ili cijele rečenice iz upute zadatka ili iz drugih zadataka u ispitu.

Primjeri: Alla festa ho invitato, Marco, Luca, Anna e Simona. (5 riječi)

Alla festa ho invitato gli amici di scuola. (8 riječi)

1.6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri različitih vrsta zadataka¹³ iz ispitnih cjelina *Čitanje* i *Pisanje*. Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa, točan odgovor, ispitivani ishod i način bodovanja. Ispitna cjelina *Slušanje* sadrži zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) koji su slični tim vrstama zadataka u ispitnoj cjelini *Čitanje*.

1.6.1. Primjer zadatka povezivanja

Esercizio 1

Domande 1-5

Leggi i testi. Abbina ogni testo (1-5) al suo titolo (A-G). Fa' attenzione, ci sono **due** intrusi.
Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

- 1 È un'opera d'arte in acciaio, vetro e pietra progettata da uno dei più famosi architetti italiani. È forte ma leggera, moderna e in perfetta armonia con l'acqua che scorre sotto. È la quarta sul Canal Grande e la 435esima della città. Di notte splende come un arco di luce.
- 2 La più famosa protagonista della Mostra Internazionale di Architettura alla Biennale è giapponese. Ha vinto quello che è considerato il Nobel per l'architettura. È il riconoscimento più rinomato della mostra sulla Laguna. Il premio si assegna a un'opera che usa la massima semplicità per collegare il materiale e l'astratto.
- 3 Un famoso architetto ha trasformato uno dei più antichi magazzini del sale in una galleria d'arte unica al mondo. Questo spazio è dedicato ai pittori che considerano il movimento uno degli elementi più importanti dell'arte. Un meccanismo speciale muove i quadri attraverso un braccio meccanico e li porta davanti al pubblico.
- 4 La più antica mostra d'arte cinematografica del mondo, quella di Venezia, ha proposto nuovi premi per la sezione "Orizzonti". È nata per approfondire le nuove correnti del cinema mondiale. Per la prima volta al Festival infatti gli organizzatori hanno dato ampio spazio alle nuove forme espressive del cinema.
- 5 Peggy Guggenheim, denominata l'ultima dogaresa di Venezia, ogni estate apriva al pubblico, con gran successo, dal 1951 al 1979, la sua famosa collezione d'arte moderna. Una raccolta d'opere tra le più ricche e importanti per l'arte europea e americana della prima metà del ventesimo secolo.

- A I quadri antichi
- B Un ponte veneziano
- C Un museo dinamico
- D Una collezione d'arte
- E Il cinema sperimentale
- F Le opere d'arte classiche
- G Il premio per l'architettura

¹³ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr) na poveznici *Provedeni ispiti* i *Ogledni ispit*.

TOČNI ODGOVORI: 1 B, 2 G, 3 C, 4 E, 5 D

ISPITIVANI ISHOD: odrediti osnovni smisao, utvrditi glavne misli

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.2. Primjeri kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja

Esercizio 4

Domande 16–20

Leggi il testo e per ogni domanda (16–20) scegli l'opzione (A–F) più adatta per completarlo. Fa' attenzione, c'è un intruso.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

InterRail, il viaggio che non conosce età

Libertà è la parola chiave. L'Europa è lo scenario. Il viaggio è lo strumento o, forse, qualcosa di più. Lo dice un giovane: "Viaggiare è il motore che spinge la vita. L'obiettivo non è quello di arrivare a destinazione, (16) _____". Qui uno non si aspetterebbe la citazione *on the road*, ma *on the railway*, ovvero non per strada, ma per ferrovia. Perché l'epoca è un'altra: sì, ci sono i ragazzi col sacco a pelo e lo zaino in spalla, ma non tanto coi capelli lunghi e le chitarre a tracolla, (17) _____.

Avventurarsi è il modo più colorato per vivere... E il modo migliore è l'InterRail! Lo dice una ragazza danese, e aggiunge con un pizzico di saggezza: "Mi sorprende sempre constatare come non si possa nemmeno cominciare a capire che cos'è veramente una cultura, (18) _____".

Una ragazza turca aggiunge: "Penso che la terra sia un dono ricco di luoghi meravigliosi da visitare, di persone da incontrare. Mi piace viaggiare, perché è il modo migliore di apprezzare tutti gli aspetti che questo dono ci offre. Il vantaggio dell'InterRail è che lascia un ampio margine di libertà: si possono scegliere le mete, cambiarle, viaggiare e fermarsi (19) _____. Non è necessario programmare in anticipo tutta la vacanza. La libertà di scelta è una delle caratteristiche fondamentali. È il modo di viaggiare più adatto ai giovani".

Il fascino del treno comunque resiste, non a caso si sono create vere e proprie reti di persone che dopo l'esperienza InterRail si tengono in contatto, (20) _____ e di scegliersi un amico.

A quando si desidera

B finché non ci sei dentro

C ma di essere sulla strada

D perché durante i tragitti c'è tempo di conoscersi

E che col dito proteso aspettano un benevolo passaggio

F purché sia il modo migliore di visitare i luoghi più isolati

TOČNI ODGOVORI: 16 C, 17 E, 18 B, 19 A, 20 D

ISPITIVANI ISHOD: utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Esercizio 5**Domande 21–27**

Leggi il testo e per ogni domanda (21–27) scegli l'opzione (A–I) più adatta per completarlo.

Fa' attenzione, ci sono **due** intrusi.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Il cervello è come i muscoli, durante lo sport può stancarsi

Gli studiosi dell'università di Copenhagen hanno scoperto il meccanismo che attiva la "fatica centrale" quando lo sforzo è eccessivo. Infatti, la paura di molti atleti è (21) _____ prima del traguardo e di non riuscire ad andare avanti a pochi metri (22) _____ del percorso di una maratona o di una gara ciclistica, perché non si hanno più forze.

Per tanti atleti, si tratta di un vero e proprio incubo che può dipendere non (23) _____ fisico dell'organismo, ma da un meccanismo di freno generato dal cervello affaticato. Gli studiosi (24) _____ identificare un interruttore biochimico che fa percepire uno sforzo enorme come un impegno insopportabile, prima ancora che i muscoli cedano. Questa scoperta contribuisce a (25) _____ il paradosso che è stato a lungo oggetto di discussione. Questo significa che il neurotrasmettitore della serotonina si rilascia quando l'organismo è (26) _____ e aiuta lo sportivo ad andare avanti. Gli studiosi hanno però scoperto che un surplus di questa sostanza è responsabile del meccanismo che si innesca quando il cervello comunica al corpo di fermarsi. Dunque, le funzioni della serotonina agiscono (27) _____ un acceleratore che come un freno, quando la tensione sportiva diventa eccessiva. Secondo gli studiosi, la mappatura di questo meccanismo sarà utile in futuro nella lotta al doping e nello sviluppo di nuovi medicinali.

- A** sia come
- B** dalla fine
- C** così come
- D** sotto sforzo
- E** sono riusciti a
- F** solo dal crollo
- G** mettere in luce
- H** hanno raggiunto
- I** quella di fermarsi

TOČNI ODGOVORI: 21 I, 22 B, 23 F, 24 E, 25 G, 26 D, 27 A

ISPITIVANI ISHOD: predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 7 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.3. Primjer zadatka višestrukoga izbora

Esercizio 2

Domanda 6

Leggi i testi.

Per ogni domanda (**6-10**) scegli la risposta esatta (**A**, **B** oppure **C**).

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Questa è una nuova campagna a favore di un'alimentazione sana, destinata ai giovani delle scuole europee. All'insegna del motto "Mangia, bevi e muoviti", tre campagne di informazione itineranti gireranno sette paesi europei per dare la possibilità di partecipare ad attività e giochi educativi. Per otto settimane si svolgerà una caccia al tesoro interattiva, grazie alla quale si potranno vincere numerosi articoli sportivi.

Qual è uno degli obiettivi della campagna?

- A** Proporre ai giovani un nuovo gioco educativo interattivo.
- B** Incoraggiare i ragazzi a partecipare a competizioni sportive.
- C** Far riflettere la gioventù sulla loro alimentazione.

TOČAN ODGOVOR: C

ISPITIVANI ISHOD: razlikovati pojedine informacije

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno jedan mogući bod)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

1.6.4. Primjer zadatka pisanoga teksta

Leggi la lettera di Monica indirizzata a Licia, la redattrice di una trasmissione TV che tratta temi turistici ed ecologici. Scrivi una tua risposta a Monica. Rispondi a tutte le domande.

Usa **150–180** parole.

Cara Licia,
 seguo sempre con grande interesse il tuo nuovo programma.
 Esistono luoghi incontaminati dove l'uomo non è ancora arrivato, ed è possibile visitarli?
 Quali tipi di persone preferiscono visitare luoghi del genere e perché?
 Che cosa si può fare oggi per diminuire l'inquinamento del pianeta Terra?
 Complimenti davvero per la tua trasmissione. Un caro saluto,

Monica

Ciao Monica,
 fortunatamente ci sono ancora luoghi incontaminati, e penso che questo sia un bene perché oggi si arriva dappertutto, e si è sempre in cerca di nuovi luoghi da esplorare. Non so se sia possibile visitarli, ma credo che sia meglio così. È giusto che alcuni luoghi rimangano ancora riservati alle ricerche degli scienziati. Per il turismo di massa, c'è sempre tempo!
 Credo che andare a visitare un luogo incontaminato sia il sogno di ogni viaggiatore. Ma forse, oggi, è il sogno estremo di chi è in cerca di nuove emozioni. Questi però sono anche i viaggiatori per così dire "peggiori".
 Ognuno di noi può fare davvero tanto nella propria quotidianità. Siamo una goccia che fa parte dell'oceano, che è poi la nostra vita. Penso al riciclaggio dei rifiuti e al risparmio dell'acqua, all'educazione "ambientalista" dei nostri figli. Quando vediamo un atto di inciviltà verso il nostro pianeta, dobbiamo farlo presente a chi l'ha commesso. "La terra non l'abbiamo ereditata dai nostri padri, ma presa in prestito dai nostri figli". È proprio questo adagio indiano da trasmettere ogni giorno alle persone che ci circondano.

In bocca al lupo! Licia

BODOVANJE: Prema ljestvici za bodovanje¹⁴ ovomu bi pisanom tekstu bilo dodijeljeno ukupno 20 bodova.

Kriterij Izvršenje zadatka: 5 bodova

Svi su dijelovi zadane teme opsežno i relativno ujednačeno razrađeni. Glavne su misli relevantne, a potpora mislima također je relevantna i jasna. Zaključna misao izražena je uz pomoć izreke indijanskoga poglavice.

Kriterij Koherencija i kohezija: 5 bodova

Svi elementi i dijelovi teksta jasno su povezani u suvislu cjelinu. Učinkovita je upotreba različitih kohezivnih sredstava (*che, e, ma, però*).

Kriterij Vokabular: 5 bodova

¹⁴ v. Opis bodovanja i objašnjenje uz ljestvicu za bodovanje pisanoga teksta

Nema pogrešaka u upotrebi i pravopisu, a raspon je vokabulara za izvršenje zadatka širok, specifičan i raznovrstan (*luoghi incontaminati, luoghi da esplorare, le ricerche degli scienziati, quotidianità, una goccia che fa parte dell'oceano, riciclaggio dei rifiuti*).

Kriterij *Gramatika*: 5 bodova

Širok je raspon struktura (izvrsna i točna upotreba konjunktiva prezenta, npr. *penso che questo sia, non so se sia, È giusto che alcuni luoghi siano, credo sia il sogno, zamjenica, prijedloga i priloga*).

1.7. PRIPREMA ZA ISPIT

Da bi se uspješno pripremili za ispit državne mature iz Talijanskoga jezika na višoj razini, pristupnici bi trebali detaljno proučiti ispitni katalog.

Nastavnicima napominjemo da se priprema pristupnika za ispit ne razlikuje znatno od metoda i postupaka kojima se služe u poučavanju talijanskoga jezika. Treba pronaći odgovarajući odnos između aktivnosti koje su usmjerene na poučavanje jezika i aktivnosti koje pretpostavljaju dobru pripremljenost pristupnika za ispit. Naglasak u svakome slučaju stalno treba biti na poučavanju jer će samo tako pristupnik steći dostatnu razinu komunikacijske jezične kompetencije u talijanskome jeziku da bi položio ispit na višoj razini.

Literatura za pripremu ispita iz Talijanskoga jezika na višoj razini jesu udžbenici i priručnici koje je propisalo i odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

1.7.1. Priprema za ispitnu cjelinu Čitanje

Tijekom nastavnoga procesa pristupnici uglavnom imaju dosta mogućnosti za razvijanje sposobnosti razumijevanja teksta čitanjem. Unatoč tomu, treba ih poticati na samostalno čitanje tekstova iz različitih izvora – knjiga, dnevnih novina, časopisa i interneta koji je osobito popularan medij i dostupan je većini pristupnika.

Priprema za ovaj dio ispita uključuje sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta čitanjem, osvješćivanje o procesu čitanja te poučavanje ključnim strategijama rješavanja pojedinih tipova zadataka.

Za uspješnost u ispitnoj cjelini *Čitanje* nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Stoga se preporučuje uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta, tvorbe riječi (prefiksi i sufiksi) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (odlomci, elementi kohezije i koherencije, struktura odlomka) također pomaže pristupnicima u razumijevanju teksta.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora potrebno je pristupnicima skrenuti pozornost da prije čitanja teksta pročitaju pitanja, a zatim da pročitaju tekst i u njemu pronađu argumente za izbor točnoga odgovora. Vrlo je bitno upozoriti pristupnike da su i ometači logički povezani sa sadržajem teksta te da im samo pažljivo čitanje teksta, osobito u slučaju implicitnih značenja, može pomoći u izboru točnoga odgovora. Označavanje više od jednoga odgovora u pojedinome pitanju neće im donijeti bodove.

I u zadacima povezivanja treba pažljivo pročitati pitanja koja su u obliku izjavnih ili upitnih rečenica, izraza i sl., a zatim potražiti u tekstovima ključne riječi ili izraze koji povezuju pitanja i tekstove.

I u ovim je zadacima nužno obratiti pozornost na sadržaj ometača i njihov broj te podcrtati ključne riječi u tekstu na temelju kojih pristupnik misli da je ponuđeni odgovor i točan

odgovor. To pristupniku olakšava odabir pravoga odgovora i omogućuje bržu provjeru rješenja.

Za uspješno rješavanje kombiniranih zadataka potrebno je prvo pročitati cijeli tekst te posebnu pozornost obratiti na jezični sadržaj ispred i iza praznine. Nakon toga među ponuđenim odgovorima treba odabrati jezični sadržaj koji po svojem značenju i gramatičkim obilježjima odgovara kontekstu.

Budući da ovaj dio ispita sadrži veći broj zadataka koje treba riješiti u zadanome vremenu, pristupnicima treba skrenuti pozornost na ispravnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Dobro bi bilo da na početku ovoga dijela ispita pogledom prijeđu preko svih zadataka i utvrde koji su im zadatci lakši, a koji teži te se prvo posvete rješavanju lakših zadataka, što će ih motivirati za rješavanje preostalih, težih zadataka. To štedi vrijeme.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Čitanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pažljivo čitanje uputa za svaki zadatak
- pažljivo čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajućih strategija za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koji nisu riješeni tijekom prvoga čitanja
- pažljivo označavanje odgovora na list za odgovore.

1.7.2. Priprema za ispitnu cjelinu *Slušanje*

Dio ispita posvećen provjeri razumijevanja teksta slušanjem pristupnici u pravilu smatraju težim dijelom ispita. Međutim, sustavna i kvalitetna priprema pristupnika može znatno ublažiti pa i otkloniti njihov strah od ovoga dijela ispita.

Vrlo važni elementi pripreme pristupnika za ovaj dio ispita jesu:

- razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja slušanjem
- osvještavanje pristupnika o procesu slušanja
- poučavanje pristupnika strategijama za uspješno rješavanje zadataka kojima se provjerava razumijevanje teksta slušanjem.

Važan čimbenik u razvijanju pristupnikovih sposobnosti slušanja jest osvještavanje pristupnika o procesu slušanja. Pristupnici će proces slušanja, ali i sam proces rješavanja određenih vrsta zadataka najlakše razumjeti kroz razgovor o tome kako su riješili određena pitanja u zadatku. Bitno je da u tome razgovoru postanu svjesni kako vrlo često nije potrebno razumjeti svaki glas i slog te svaku riječ, frazu ili rečenicu da bi se razumjelo značenje teksta kao cjeline. Zbog toga bi bilo dobro pristupnike upozoriti da se ne trebaju uznemiravati ako ne čuju ili ne razumiju određenu riječ. Trebaju nastaviti slušati tekst, pokušati razumjeti opću poruku i povezati je s onim što misle da je rečeno.

Upoznatost s postupkom i strategijama rješavanja različitih zadataka kojima se provjerava razumijevanje teksta slušanjem ključan je preduvjet uspješnosti u ovome dijelu ispita.

Prije svakoga prvog slušanja teksta pristupnici imaju vremena pročitati uputu i pitanja u zadatku. Tu činjenicu trebaju dobro iskoristiti jer upute sadrže bitne informacije o temi koju će slušati i o tome što se od njih očekuje u pojedinome zadatku. Postavljena pitanja upućuju na sadržaj slušanoga teksta i na redoslijed kojim će čuti tražene informacije.

Pristupnike treba upozoriti da pitanja moraju rješavati već tijekom prvoga slušanja teksta, a da drugo slušanje trebaju iskoristiti za rješavanje pitanja koja su propustili i za provjeru točnosti svojih rješenja. Bitno je da pristupnici riješe sva pitanja, čak i kada nisu sigurni što su čuli ili razumjeli. I na kraju, vrlo je važno pristupnicima objasniti postupak prijepisa odgovora na poseban list za odgovore. Nepažnja ili nepotrebna žurba mogu dovesti do pogrešaka pri prijepisu odgovora, a time i do bespotrebnoga gubitka bodova u ovome dijelu ispita.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Slušanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa i pitanja svakoga zadatka prije slušanja
- rješavanje zadataka tijekom prvoga slušanja te nadopunjavanje rješenja tijekom drugoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na list za odgovore.

1.7.3. Priprema za ispitnu cjelinu *Pisanje*

Pristupnici prije svega trebaju razvijati naviku pisanja, tj. što više i češće uvježbavati pisanje različitih tekstnih vrsta. Iznimno je važno nakon svakoga zadatka dati pristupnicima povratnu informaciju o uspješnosti njihova rada. S obzirom na to da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmisliti i o mogućnosti da pristupnici međusobno daju povratnu informaciju, što se pokazalo iznimno učinkovitim.

Pristupnici trebaju obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje dijela zadatka može znatno umanjiti uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje*. Uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje* uključuje i poznavanje različitih tekstnih vrsta, npr. pisama, izvješća, blogova i sl.

Od pristupnika se očekuje poznavanje različitih tekstnih vrsta.

Pristupnike treba uputiti na povezanost planiranja i uspješnosti obavljanja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnike treba uputiti na važnost čitkoga i urednoga rukopisa te ih također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje gotovih pisanih tekstova. Rad u parovima i međusobno komentiranje uradaka tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitim metodom. Korisno je pristupnicima ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Ispravno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Pisanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za zadatak
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje nekih ideja
- organiziranje ideja i pisanje koncepta zadatka u natuknicama
- pisanje cjelovitoga teksta zadatka
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti izvršen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni svi kriteriji prema ljestvici za bodovanje.

2. OSNOVNA RAZINA ISPITA

2.1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Predmetni kurikulum s kojim je ovaj ispitni katalog usklađen strukturiran je prema sljedećim domenama: *Komunikacijska jezična kompetencija*, *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu cjelokupnoga predmetnog kurikuluma Talijanskoga jezika i polazište su obrazovnih ishoda koji se provjeravaju ispitom državne mature iz Talijanskoga jezika.¹⁵

Ispitom na osnovnoj razini provjerava se komunikacijska jezična kompetencija prema predmetnome kurikulumu za četverogodišnje početno učenje talijanskoga jezika u trima jezičnim djelatnostima, tj. potpodručjima: čitanju, slušanju i pisanju. Sukladno tomu ispit iz Talijanskoga jezika sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

2.2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svaku jezičnu djelatnost navedeni obrazovni ishodi iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija predmetnoga kurikuluma*. Ishodi iz domena *Međukulturna komunikacijska kompetencija* i *Samostalnost u ovladavanju jezikom*, koji su predmetnim kurikulumom predviđeni za vrednovanje naučenoga, u ispitu se vrednuju posredno kroz ishode iz domene *Komunikacijska jezična kompetencija*.

Prema predmetnome kurikulumu složenost teksta ovisi o kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima složenosti i učenikovu poznavanju teme teksta. Kvantitativni pokazatelji složenosti odnose se na obilježja riječi i rečenica poput duljine, učestalosti i složenosti, a kvalitativni pokazatelji na vrstu teksta, složenost izloženih ideja, stil autora i način na koji je tekst strukturiran i predstavljen. Tekstovi se prema složenosti dijele na vrlo jednostavne, jednostavne, srednje složene i složene.

2.2.1. Ispitna cjelina Čitanje

Cilj je ove ispitne cjeline ispitati pristupnikovu sposobnost samostalnoga čitanja s razumijevanjem raznovrsnih autentičnih ili u određenoj mjeri prilagođenih tekstova i provjeriti raspoložive li pristupnik potrebnim znanjima i vještinama na receptivnoj razini.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- razumije i analizira srednje duge i srednje složene pisane tekstove o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa
- prepoznaje glavnu misao i izdvaja informacije u srednje dugome i srednje složenom tekstu te ih primjenjuje u novonastaloj situaciji
- prepoznaje kronološki slijed događaja (prilagođeni i autentični materijali). (SŠ (2) TJ A.4.1.)

¹⁵ v. predmetni kurikulum, poglavlje C. Struktura – domene predmetnoga kurikuluma [elektronički izvor].

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u pisanome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije
- zaključiti iz implicitnoga značenja
- utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu
- predvidjeti sadržaj na temelju jezičnoga ustroja teksta.

2.2.2. Ispitna cjelina *Pisanje*

Cilj je ove ispitne cjeline provjeriti pristupnikovu sposobnost prikladnoga i točnoga izražavanja u pisanim oblicima jezičnih aktivnosti koje se poduzimaju sa svrhom ispunjavanja komunikacijskih ciljeva definiranih u zadatku.

Prema predmetnom kurikulumu učenik:

- piše kratak i srednje složen tekst u sadašnjemu, prošlom i budućemu vremenu koristeći se prikladnim morfosintaktičkim strukturama o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa na temelju predloška
- opisuje događaje i navike iz osobnoga iskustva u prošleme vremenu
- iznosi planove i želje za budućnost te ih ukratko objašnjava
- piše kratke i jednostavne upute. (SŠ (2) TJ A.4.3.)¹⁶

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik:

- oblikovati smisleno i logički organiziran i razumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima
- ispravno upotrijebiti jednostavna vezna i druga jezična sredstva primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja.

¹⁶ Navedeni obrazovni ishodi približno odgovaraju sadržaju deskriptora u ljestvicama za dosljednu i povezanu pisanu produkciju te leksičku i gramatičku kompetenciju na razini A2 ZEROJ-a, str. 62. i 63., 115., 116. i 117. i 129.

2.2.3. Ispitna cjelina *Slušanje*

U ovoj se ispitnoj cjelini ispituju pristupnikove vještine globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja slušanoga teksta izgovorenoga razgovijetnim standardnim jezikom.

Prema predmetnome kurikulumu učenik:

- razumije i analizira srednje duge i srednje složene slušane tekstove o temama iz svakodnevnoga života te o temama od osobnoga ili općega interesa
- prepoznaje glavnu misao i izdvaja informacije u srednje dugome i srednje složenome tekstu te ih primjenjuje u novonastaloj situaciji
- prepoznaje kronološki slijed događaja (prilagođeni i autentični materijali). (SŠ (2) TJ A.4.1.)

Što se ispituje?

S obzirom na navedene obrazovne ishode, u ovoj ispitnoj cjelini ispituje se može li pristupnik u govorenome tekstu različite dužine:

- odrediti osnovni smisao
- utvrditi glavne misli
- razlikovati pojedine informacije.

2.3. STRUKTURA ISPITA

Ispit iz Talijanskoga jezika na osnovnoj razini sastoji se od triju ispitnih cjelina: *Čitanje*, *Pisanje* i *Slušanje*.

U tekstu koji slijedi detaljno je opisana struktura svake ispitne cjeline.

2.3.1. Ispitna cjelina *Čitanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od šest skupina zadataka vezanih za različite polazne tekstove. Tekstovi ukupno sadrže približno 1000 riječi. Struktura ispitne cjeline *Čitanje* prikazana je u tablici 6. Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kakvoj vrsti tekstova te koliko je zadataka vezano za taj tekst.

Tablica 6. *Struktura ispitne cjeline Čitanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatci povezivanja	vrlo kratki informativni tekstovi / obavijesti / poruke	5
2.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	vrlo kratki tekstovi / obavijesti / poruke	5
3.	odrediti osnovni smisao teksta, razlikovati pojedine informacije, zaključiti iz implicitne poruke	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	članak / informativni tekst	5
4.	utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu	kombinirani zadatci povezivanja i dopunjavanja	članak / informativni tekst	5
5.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatci povezivanja i dopunjavanja	članak / informativni tekst / pismo	5
6.	predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta	kombinirani zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) i dopunjavanja	članak / informativni tekst / pismo	5

2.3.2. Ispitna cjelina *Pisanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od zadatka kratkoga pisanog teksta.

Pristupnik treba oblikovati kratak pisani tekst (npr. osobno pismo, elektroničku poštu i slično) duljine od **60** do **80** riječi:

- uz pomoć sadržajnih odrednica za pisanje (natuknica ili pitanja) i/ili
- uz pomoć verbalnoga predloška (npr. poruke, pisma, oglasa i sl.).

Sadržajne odrednice za pisanje (natuknice ili pitanja) odnose se na dijelove teme o kojoj pristupnik treba pisati, a verbalni predložak poticaj je za razmišljanje i/ili je jezična pomoć pri razradi teme.

U uputi za pisanje preciziraju se komunikacijska situacija, tekstna vrsta, tema, potencijalni čitatelj i odnos autora teksta i čitatelja. Zadatak je u skladu s temama¹⁷.

Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 7.

Tablica 7. *Struktura ispitne cjeline Pisanje*

ISPITIVANI ISHODI	VRSTA ZADATKA	VRSTA TEKSTA	BROJ ZADATAKA
<ul style="list-style-type: none"> • oblikovati smisljeno i logički organiziran i razumljiv tekst neformalnoga stila prema sadržajnim odrednicama i potkrijepiti glavne misli primjerima • ispravno upotrijebiti jednostavna vezna i druga jezična sredstva primjerena tekstnoj vrsti, komunikacijskoj svrsi i odnosu između pisca i čitatelja 	oblikovati kratak i jednostavan pisani tekst (od 60 do 80 riječi)	kratki pisani tekst (prema sadržajnim odrednicama)	1

2.3.3. Ispitna cjelina *Slušanje*

Ova ispitna cjelina sastoji se od četiriju skupina zadataka vezanih za različite slušane tekstove. Tekstovi ukupno sadrže približno 900 riječi. Struktura ove ispitne cjeline prikazana je u tablici 8. Za svaki ispitivani ishod navedeno je kojom će se vrstom zadataka ispitivati, na kakvoj vrsti teksta te koliko je zadataka vezano za te tekstove.

Tablica 8. *Struktura ispitne cjeline Slušanje*

SKUPINA ZADATAKA	ISPITIVANI ISHODI	VRSTE ZADATAKA	VRSTE TEKSTOVA	BROJ ZADATAKA
1.	odrediti osnovni smisao teksta, utvrditi glavne misli	zadatci povezivanja	vrlo kratki informativni tekstovi / obavijesti / poruke	5
2.	razlikovati pojedine informacije	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	vrlo kratki informativni tekstovi / vrlo kratki razgovori	5
3.	razlikovati pojedine informacije	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	razgovor/intervju	5
4.	razlikovati pojedine informacije	zadatci višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora)	obavijest / informativni prilog	5

2.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

2.4.1. Trajanje ispita

Ispit na osnovnoj razini traje ukupno **100 minuta**.

Ispitne cjeline Čitanje i *Pisanje* provode se odvojeno od ispitne cjeline *Slušanje*, a za njihovo rješavanje predviđeno je **75 minuta**.

Za rješavanje ispitne cjeline *Slušanje* predviđeno je približno **25 minuta** uključujući i 5 minuta za označavanje odgovora na listu za odgovore.

Vremeni provedbe ispita bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

2.4.2. Izgled ispita i način rješavanja

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su dvije ispitne knjižice s pripadajućim listovima.

Čitanje i *Pisanje*

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu, list za odgovore, dva lista za ocjenjivače i list za koncept.

U ispitnoj knjižici nalaze se tekstovi i zadatci kojima se ispituje razumijevanje teksta čitanjem, zadatak kratkoga pisanog teksta kojim se provjerava pisana produkcija pristupnika i list za čistopis. **Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.**

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadacima ispitne cjeline Čitanje pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadatku kratkoga pisanog teksta pristupnik može upotrebljavati list za koncept, ali potom mora svoj pisani tekst čitko napisati na list za čistopis koji se nalazi u ispitnoj knjižici nakon stranice sa zadatkom. Sadržaj lista za koncept se ne boduje. Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s 0 (nula) bodova.

Slušanje

Pristupnik uzima odgovarajuću ispitnu knjižicu i list za odgovore.

Od pristupnika se očekuje da pažljivo pročita upute koje će slijediti tijekom rješavanja ispita. Važno je pažljivo pročitati te upute jer je u njima naznačen i način označavanja i upisivanja točnih odgovora.

Primjeri uputa za rješavanje pojedinih vrsta zadataka nalaze se u poglavlju *Primjeri zadataka*.

U zadatcima ispitne cjeline *Slušanje* pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s nula (0) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

Provedba ispitne cjeline *Slušanje*¹⁸:

- Rješavanje ovoga dijela ispita traje oko 25 minuta uključujući vrijeme za prijepis odgovora na list za odgovore.
- Prije slušanja teksta pristupnik čita upute za rješavanje zadatka i pitanja u zadatku.
- Svaki se tekst sluša dva puta.
- Dok sluša tekstove, pristupnik piše odgovore u ispitnu knjižicu, a na kraju ima 5 minuta da ih prepíše na list za odgovore.

Ako pristupnik pogriješi u bilo kojem dijelu ispita, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti skraćeni potpis pokraj točnoga odgovora. Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

2.4.3. Pribor

Tijekom pisanja svih dijelova ispita na osnovnoj razini dopuštena je upotreba samo kemijske olovke kojom se piše plavom ili crnom bojom i koja se ne može brisati, a nije dopuštena upotreba korektora ni rječnika.

¹⁸ Nakon što dežurni nastavnik pristupniku pročita upute za ovu ispitnu cjelinu, uključuje uređaj za reprodukciju snimke. Svi se tekstovi na snimci ponavljaju dva puta. Snimka uključuje stanke za čitanje zadataka te stanku za označavanje odgovora na listu za odgovore. Pristupnik stoga treba pažljivo slušati upute na snimci.

2.5. OPIS BODOVANJA

U ispitu na osnovnoj razini moguće je ostvariti ukupno **65** bodova. Bodovi u svakoj od triju ispitnih cjelina imaju određeni udio u konačnome rezultatu.

Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitniku prikazan je u tablici 9.

Tablica 9. Broj bodova i udio ispitnih cjelina u ispitniku

ISPITNA CJELINA	BROJ BODOVA	UDIO
Čitanje	30	40 %
Pisanje	15	30 %
Slušanje	20	30 %
UKUPNO	65	100 %

Konačan rezultat izračunava se na sljedeći način:

[(0.4 * postignuti bodovi Čitanje / 30)

+ (0.3 * postignuti bodovi Pisanje / 15)

+ (0.3 * postignuti bodovi Slušanje / 20)] * 65.

2.5.1. Bodovanje ispitne cjeline Čitanje

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **30** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitniku: 40 %

2.5.2. Bodovanje ispitne cjeline Pisanje

Bodovi: Ova ispitna cjelina donosi ukupno **15** bodova.

Tekst na listu za čistopis napisan velikim tiskanim slovima ili nečitko bodovat će se s 0 (nula) bodova.

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitniku: 30 %

Kratki pisani tekst ocjenjuje se prema ljestvici za bodovanje koja uključuje dva osnovna kriterija:

1. Izvršenje zadatka
2. Jezik.

Kriterij *Izvršenje zadatka* odgovara na pitanje je li pristupnik napisao tekst prema uputama za pisanje, a kriterij *Jezik* odgovara na pitanje s kojom se lakoćom može razumjeti što je pristupnik napisao.

Navedeni se kriteriji detaljno opisuju nizom opisivača.

Ljestvica za bodovanje kratkoga pisanog teksta prikazana je u tablici 10.

Tablica 10. Ljestvica za bodovanje kratkoga pisanog teksta

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	BROJ BODOVA	JEZIK ¹⁹
5	Postoji odgovor na sve tri sadržajne odrednice.	10	Tekst je potpuno razumljiv. Širok je raspon vokabulara i struktura. Potpuno je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz moguće manje istovrsne pogreške.
		9	Tekst je potpuno razumljiv. Vrlo je dobar raspon vokabulara i struktura. Potpuno je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz poneke manje istovrsne pogreške.
4	Nejasno je postoji li odgovor na tri ili dvije sadržajne odrednice.	8	Tekst je lako razumljiv. Dobar je raspon vokabulara i struktura. Prikladna je upotreba vokabulara i struktura uz učestale manje istovrsne pogreške.
		7	Tekst je lako razumljiv. Dobar je raspon vokabulara i struktura. Prikladna je upotreba vokabulara i struktura uz veliki broj manjih istovrsnih pogrešaka.
3	Postoji odgovor na dvije sadržajne odrednice.	6	Tekst je razumljiv. Dostatan je raspon vokabulara i struktura. Uglavnom je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz poneke manje raznovrsne pogreške.
		5	Tekst je razumljiv. Dostatan je raspon vokabulara i struktura. Uglavnom je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz učestale manje raznovrsne pogreške.
2	Nejasno je postoji li odgovor na dvije sadržajne odrednice ili na jednu sadržajnu odrednicu.	4	Mjestimično je teže razumljiv tekst. Ograničen je raspon vokabulara i struktura. Djelomično je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz veliki broj manjih raznovrsnih pogrešaka.
		3	Mjestimično je teže razumljiv tekst. Ograničen je raspon vokabulara i struktura. Djelomično je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz manje raznovrsne i poneke veće pogreške.
1	Postoji odgovor na jednu sadržajnu odrednicu.	2	Većim je dijelom teško razumljiv tekst. Vrlo je ograničen raspon vokabulara i struktura. Uglavnom je neprikladna upotreba vokabulara i struktura uz manje raznovrsne i učestale veće pogreške.
		1	U cjelini je teško razumljiv tekst. Vrlo je ograničen raspon vokabulara i struktura. Uglavnom je neprikladna upotreba vokabulara i struktura uz manje raznovrsne pogreške i veliki broj većih pogrešaka.

¹⁹ Pogreške iz ljestvice za bodovanje odnose se na pogreške u upotrebi/obliku/pravopisu. Upotreba vokabulara i struktura podrazumijeva upotrebu u kontekstu.

BROJ BODOVA	IZVRŠENJE ZADATKA	BROJ BODOVA	JEZIK ¹⁹
0	Postoji djelomičan odgovor na jednu sadržajnu odrednicu. ILI Sadržaj teksta ne odnosi se ni u jednome svojem dijelu na zadanu temu ili je tekst nerazumljiv. ILI Tekst sadrži manje od 30 riječi koje se odnose na zadanu temu. ILI Pristupnik je prepisao tekst ili dijelove teksta iz ispitne cjeline Čitanje.		

Tekst koji je dobio 4 boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 8 bodova za kriterij *Jezik*.

Tekst koji je dobio 3 boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 6 bodova za kriterij *Jezik*.

Tekst koji je dobio 2 boda za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 4 boda za kriterij *Jezik*.

Tekst koji je dobio 1 bod za kriterij *Izvršenje zadatka* ne može dobiti više od 2 boda za kriterij *Jezik*.

Tekstu kojemu nedostaju svi elementi tekstne vrste, npr. za pismo – mjesto i datum, oslovljavanje, pozdrav i potpis oduzima se jedan (1) bod od kriterija *Izvršenje zadatka*.

Objašnjenje

Pristupnik treba napisati tekst od **60 do 80** riječi. Smije napisati i više od propisanoga broja riječi, ali za njih ne dobiva dodatni broj bodova.

Ako tekst ne sadrži broj riječi koji je propisan za osnovnu razinu, pristupniku će biti oduzeti bodovi za kriterij *Izvršenje zadatka* na sljedeći način:

40 – 59 riječi: 1 bod

za manje od 40 riječi: 2 boda.

Ako pristupnik napiše manje od 30 riječi o zadanoj temi, dobit će nula (0) bodova.

Brojanje riječi

U broj riječi ubraja se uvodni pozdrav i završetak pisma, a ne ubrajaju se ponavljanja, nabranjanja, osobna imena kao i nepotrebno ponavljane riječi i dijelovi rečenica, doslovno preuzeti dijelovi rečenica ili cijele rečenice iz upute zadatka ili iz drugih zadataka u ispitnu.

Primjeri: Alla festa ho invitato, Marco, Luca, Anna e Simona. (5 riječi)

Alla festa ho invitato gli amici di scuola. (8 riječi)

2.5.3. Bodovanje ispitne cjeline *Slušanje*

Bodovi: Svako pitanje ima jedan točan odgovor. Svaki točno označen odgovor na listu za odgovore donosi jedan bod. Ova ispitna cjelina donosi ukupno **20** bodova.

1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Udio ispitne cjeline u cijelome ispitu: 30 %

2.6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome poglavlju navedeni su primjeri različitih vrsta zadataka²⁰ iz ispitnih cjelina *Čitanje* i *Pisanje*. Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa, točan odgovor, ispitivani ishod i način bodovanja.

Ispitna cjelina *Slušanje* sadrži zadatke povezivanja i zadatke višestrukoga izbora (između triju ponuđenih odgovora) koji su slični tim vrstama zadataka u ispitnoj cjelini *Čitanje*.

2.6.1. Primjer zadatka povezivanja

Esercizio 1

Domande 1–5

Leggi i testi.

Abbina ogni testo (1–5) al suo titolo (A–F). Fa' attenzione, c'è **un** intruso.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Esempio: (0 → G)

0 Mia madre passa il proprio tempo libero sul nostro terrazzo a curare le piante e i fiori. Non è un'esperta, ma se la cava molto bene grazie alle pubblicazioni "fai-da-te".

- 1** Ho scelto da poco un regalo per la mia migliore amica che sabato prossimo festeggia il suo compleanno. Devo ancora comprare della carta per avvolgere il regalo e una bella cartolina d'auguri.
- 2** Ho una grande passione per gli stivali, ogni volta che ne vedo un paio che mi piace, non posso resistere e lo compro subito, senza badare al prezzo.
- 3** Vorrei cambiare il mio modo di truccarmi, perché non sono soddisfatta del mio aspetto. Le amiche mi dicono che la bellezza non passa per lo specchio, ma attraverso la percezione di sé.
- 4** Mi piace girare per i negozi di libri con le amiche. Mi piacciono i romanzi di fantascienza, compro sempre le ultime edizioni. Qualche volta compro anche i DVD.
- 5** Mia madre è una sarta e mi fa spesso dei vestiti meravigliosi. Mi diverto a girare per negozi e a scegliere belle cinture, borsette e orecchini da abbinare ai vestiti.

- A** Souvenir
- B** Cartoleria
- C** Calzature
- D** Accessori
- E** Cosmetici
- F** Libreria
- G** Giardinaggio

TOČNI ODGOVORI: 0 G, 1 B, 2 C, 3 E, 4 F, 5 D

ISPITIVANI ISHOD: odrediti osnovni smisao, utvrditi glavne misli

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

²⁰ Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim ispitnim cjelinama mogu se pogledati na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja na poveznicama *Provedeni ispiti* i *Ogledni ispit*.

2.6.2. Primjeri kombiniranoga zadatka povezivanja i dopunjavanja

Esercizio 4

Domande 16–20

Leggi il testo e per ogni domanda (16–20) scegli l'opzione (A–F) più adatta per completarlo.

Fa' attenzione, c'è **un** intruso.

Scrivi le tue risposte sul foglio delle risposte.

Esempio: (0→G)

Nuovi spazi per un teatro nuovo

Oggi le vecchie case, fabbriche e depositi non si distruggono, (0) ___ destinati alla cultura. A Roma è stato inaugurato un nuovo teatro: *l'India*. Il palcoscenico è stato costruito all'interno di una vecchia fabbrica, (16) ___ della città. Un luogo (17) ___ e che, grazie alla sua architettura assomiglia ad una chiesa. *L'India* è stato fondato dal direttore del Teatro Stabile di Roma. Un'operazione di "archeologia industriale" che imita esperienze diffuse in molte città europee, (18) ___. Un teatro che è un cantiere aperto, ancora in movimento, (19) ___ vedere una mostra o ascoltare musica. L'intenzione è quella di offrire spettacoli, per tutti i gusti (20) ___. Vi si esibiranno varie compagnie in tutte le stagioni.

- A dove è anche possibile
- B nonché per tutte le età
- C perché è piuttosto vicino
- D ma che in Italia è appena agli inizi
- E che è stato una grande fabbrica
- F che si trova in una zona periferica
- G ma si trasformano in nuovi spazi**

TOČNI ODGOVORI: 0 G, 16 F, 17 E 18 D, 19 A, 20 B

ISPITIVANI ISHOD: utvrditi logičke i složenije značenjske veze u tekstu

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Esercizio 5**Domande 21–25**

Leggi il testo e per ogni domanda (21–25) scegli l'opzione (A–G) più adatta per completarlo. Fa' attenzione, ci sono **due** intrusi.

Esempio: (O → H)

Il museo a Fabriano

Non amo particolarmente i musei, (0) ___ è curiosa questa mia proposta. Vi consiglio un interessante museo che è possibile visitare (21) ___ a Fabriano. Si tratta di uno di quei luoghi piuttosto originali, che stuzzicano la mia curiosità e, spero, anche la vostra, e che prima o (22) ___ dovreste visitare.

Come vi dicevo, l'unico che ho visitato personalmente è il Museo della Carta e della Filigrana, ospitato all'interno di un ex convento. L'edificio in cui ha sede il museo è di (23) ___ sé bellissimo, ma devo confessarlo, ero un po' scettica. Mi aspettavo una di quelle noiose visite da gita scolastica, invece è stata un'esperienza fantastica, da (24) ___ ho tratto un mix di conoscenza e divertimento. Merito di una guida molto brava, ascoltare la storia della produzione della carta non è stata (25) ___ quell'esperienza noiosa che mi aspettavo. Anzi, la guida ha saputo rendere interessante e piacevole la spiegazione, con l'aggiunta di curiosità particolarmente stimolanti e aneddoti divertenti.

- A più
- B poi
- C per
- D qui
- E cui
- F quale
- G affatto
- H quindi

TOČNI ODGOVORI: 21 D, 22 B, 23 C, 24 E, 25 G

ISPITIVANI ISHOD: predvidjeti prikladne leksičke jedinice i gramatičke strukture na temelju jezičnoga ustroja teksta

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.3. Primjeri zadataka višestrukoga izbora

Esercizio 2

Domanda 6

Leggi i testi.

Per ogni domanda (6 -11) scegli la risposta esatta (A, B oppure C).

Se siete appassionati di fumetti, in Italia c'è un sito dedicato a voi. Qui troverete molti argomenti interessanti in lingua italiana e in lingua inglese. Uno di questi è "La tecnica di creazione: come si fa un fumetto", che vi spiegherà come passare da una prima idea alla tavola finale.

Che cosa vi insegnerà il sito dei fumetti?

- A Costruire un sito con fumetti.
- B Interpretare i fumetti.
- C Creare un fumetto.

TOČAN ODGOVOR: C

ISPITIVANI ISHOD: razlikovati pojedine informacije

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno jedan mogući bod)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

Esercizio 3

Domande 11-15

Leggi il testo.

Per ogni domanda (11-15) scegli la risposta esatta (A, B oppure C).

Radio 1

Ogni lunedì, dopo le lezioni, grazie ai microfoni di Radio 1, gli studenti di diverse scuole cittadine potranno diventare giornalisti per un giorno.

Si tratterà di un vero e proprio laboratorio di giornalismo radiofonico, che permetterà ai ragazzi di trasformarsi in corrispondenti se in città accade qualcosa di rilevante da segnalare.

Il laboratorio è un'idea nata con il fine di ampliare le conoscenze culturali e conoscere il punto di vista dei ragazzi, e soprattutto per rispondere alle loro esigenze.

Il progetto coinvolge ogni settimana una classe, alternando ogni mese scuole superiori e medie, mentre le primarie per ora non vi partecipano, perché i ragazzi sono troppo piccoli.

Ogni singola classe ha il compito di scegliere le notizie da trasmettere, e di realizzare interviste e servizi di attualità, cronaca, costume, sport e cultura.

I ragazzi hanno anche la possibilità di confrontarsi e di intervistare personaggi noti della radio, della televisione e della carta stampata. Le notizie nascono dai ragazzi.

Spesso è Radio 1 che si sposta in classe o nell'Aula Magna, dove si trova lo studio di registrazione.

Altre volte, sono gli studenti ad andare nella sede della Radio e a utilizzare così le sue strutture.

11 Che cosa fanno gli studenti il lunedì a Radio 1?

- A** Provano a fare i giornalisti.
- B** Segnalano notizie ai giornalisti.
- C** Incontrano i corrispondenti locali.

12 Qual è l'obiettivo più importante del laboratorio di giornalismo?

- A** Valutare la cultura dei ragazzi.
- B** Sostenere il punto di vista dei ragazzi.
- C** Offrire risposte ai bisogni dei ragazzi.

13 Quali scuole sono escluse dal laboratorio?

- A** Primarie.
- B** Medie.
- C** Superiori.

14 Che cosa deve fare ogni classe?

- A** Intervistare i ragazzi della loro scuola.
- B** Realizzare servizi giornalistici per la radio.
- C** Essere d'aiuto ai giornalisti nel loro lavoro.

15 Dove si fanno le registrazioni delle trasmissioni?

- A** Alla radio, oppure a scuola.
- B** Esclusivamente negli studi di Radio 1.
- C** Sempre nei locali della scuola.

TOČNI ODGOVORI: 11 A, 12 C 13 A, 14 B, 15 A

ISPITIVANI ISHOD: razlikovati pojedine informacije

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor (ukupno 5 mogućih bodova)

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora na listu za odgovore

2.6.4. Primjer zadatka kratkoga pisanog teksta

Leggi la mail scritta a Daniela. Scrivi una mail rispondendo a tutte le domande.

Usa **60–80** parole.

Ciao Daniela,
purtroppo le vacanze sono già finite, e io sono di nuovo qui a sgobbare sui banchi di scuola.
Raccontami di te.
Come hai passato le vacanze?
Dove sei andata?
Che cosa hai fatto di bello/particolare?
A presto, Maura

Cara Maura,
anche per me le vacanze sono solo un bel ricordo. Quest'anno ho deciso di fare una vacanza diversa. Sono stata dieci giorni in campeggio sull'isola di Ustica. Siccome ho intenzione di studiare archeologia, mi sono iscritta a un corso di immersione subacquea. Dopo le lezioni teoriche e un esame scritto sono (finalmente) iniziate le lezioni pratiche. Che emozione vedere da vicino pesciolini, cavallucci e alghe marine! Alla fine del corso, la scuola mi ha addirittura offerto un'immersione gratuita per terminare in bellezza la mia vacanza indimenticabile. Ora ti devo proprio salutare, ma quando ci vediamo ti racconterò tutto nei minimi particolari. Un abbraccio.

Daniela

BODOVANJE: Prema ljestvici za bodovanje²¹ ovaj bi tekst dobio ukupno 15 bodova.

Kriterij *Izvršenje zadatka*: 5 bodova

Sve tri sadržajne odrednice potpuno su razrađene. Upotrijebljeni su svi elementi i format tekstne vrste.

Kriterij *Jezik*: 10 bodova

Tekst je potpuno razumljiv. Širok je raspon vokabulara i struktura. Potpuno je prikladna upotreba vokabulara i struktura uz moguće manje istovrsne pogreške.

²¹ v. poglavlje *Opis bodovanja i objašnjenje uz ljestvicu za bodovanje kratkoga pisanog teksta*

2.7. PRIPREMA ZA ISPIT

Da bi se uspješno pripremili za ispit državne mature iz Talijanskoga jezika na osnovnoj razini, pristupnici bi trebali detaljno proučiti ispitni katalog.

Nastavnicima napominjemo da se priprema pristupnika za ispit ne razlikuje znatno od metoda i postupaka kojima se služe u poučavanju talijanskoga jezika. Treba pronaći odgovarajući odnos između aktivnosti koje su usmjerene na poučavanje jezika i aktivnosti koje pretpostavljaju dobru pripremljenost pristupnika za ispit. Naglasak u svakome slučaju stalno treba biti na poučavanju jer će samo tako pristupnik steći dostatnu razinu komunikacijske jezične kompetencije u talijanskome jeziku da bi položio ispit na željenoj razini.

Literatura za pripremu ispita državne mature iz Talijanskoga jezika na osnovnoj razini jesu udžbenici i priručnici koje je propisalo i odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

2.7.1. Priprema za ispitnu cjelinu Čitanje

Tijekom nastavnoga procesa pristupnici uglavnom imaju dosta mogućnosti za razvijanje sposobnosti razumijevanja teksta čitanjem. Unatoč tomu, treba ih poticati na samostalno čitanje tekstova iz različitih izvora – knjiga, dnevnih novina, časopisa i interneta koji je osobito popularan medij i dostupan je većini pristupnika.

Priprema za ovaj dio ispita uključuje sustavno razvijanje pristupnikovih sposobnosti globalnoga, selektivnoga i detaljnoga razumijevanja teksta čitanjem, osvješćivanje o procesu čitanja te poučavanje ključnim strategijama rješavanja pojedinih tipova zadataka.

Za uspješnost u ispitnoj cjelini Čitanje nije potrebno razumjeti sve riječi i gramatičke strukture. Potrebno je razumjeti ključne riječi i odvojiti bitne od nebitnih informacija.

Stoga se preporučuje uvježbavati razumijevanje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta, tvorbe riječi (prefiksi i sufiksi) i sl. Poznavanje organizacije i strukture teksta (odlomci, elementi kohezije i koherencije, struktura odlomka) također pomaže pristupnicima u razumijevanju teksta.

Za uspješno rješavanje zadataka višestrukoga izbora potrebno je pristupnicima skrenuti pozornost da prije čitanja teksta pročitaju pitanja, a zatim da pročitaju tekst i u njemu pronađu argumente za izbor točnoga odgovora. Vrlo je bitno upozoriti pristupnike da su i ometači logički povezani sa sadržajem teksta te da im samo pozorno čitanje teksta, osobito u slučaju implicitnih značenja, može pomoći u izboru točnoga odgovora. Označavanje više od jednoga odgovora u pojedinome pitanju neće im donijeti bodove.

I u zadacima povezivanja potrebno je pažljivo pročitati pitanja koja su u obliku izjavnih ili upitnih rečenica, izraza i sl., a zatim potražiti u tekstovima ključne riječi ili izraze koji povezuju pitanja i tekstove.

I u ovim je zadacima nužno obratiti pozornost na sadržaj ometača i njihov broj te podcrtati ključne riječi u tekstu na temelju kojih pristupnik misli da je ponuđeni odgovor i točan

odgovor. To pristupniku olakšava odabir pravoga odgovora i omogućuje bržu provjeru rješenja.

Za uspješno rješavanje kombiniranih zadataka potrebno je prvo pročitati cijeli tekst te posebnu pozornost obratiti na jezični sadržaj ispred i iza praznine. Nakon toga je među ponuđenim odgovorima potrebno odabrati jezični sadržaj koji po svojem značenju i gramatičkim obilježjima odgovara kontekstu.

Budući da ovaj dio ispita sadrži veći broj zadataka koje treba riješiti u zadanome vremenu, pristupnicima treba skrenuti pozornost na ispravnu raspodjelu vremena za rješavanje pojedinih zadataka. Dobro bi bilo da na početku ovoga dijela ispita pogledom prijeđu preko svih zadataka i utvrde koji su im zadatci lakši, a koji teži te se prvo posvete rješavanju lakših zadataka, što će ih motivirati za rješavanje preostalih, težih zadataka. To štedi vrijeme.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Čitanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pažljivo čitanje uputa za svaki zadatak
- pažljivo čitanje teksta/tekstova i pitanja u određenome zadatku
- primjena odgovarajućih strategija za pojedinu vrstu zadatka
- rješavanje zadataka koji nisu riješeni tijekom prvoga čitanja
- pažljivo označavanje odgovora na list za odgovore.

2.7.2. Priprema za ispitnu cjelinu *Pisanje*

Pristupnici prije svega trebaju razvijati naviku pisanja, tj. što više i češće uvježbavati pisanje različitih tekstnih vrsta. Iznimno je važno nakon svakoga zadatka dati pristupnicima povratnu informaciju o uspješnosti njihova rada. S obzirom na to da je davanje povratne informacije vrlo zahtjevan i dugotrajan posao, svakako treba razmisliti i o mogućnosti da pristupnici međusobno daju povratnu informaciju, što se pokazalo iznimno učinkovitim.

Pristupnici trebaju obratiti posebnu pozornost na čitanje i raščlambu zadatka. Neispunjavanje dijela zadatka može znatno umanjiti uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje*. Uspješnost u ispitnoj cjelini *Pisanje* uključuje i poznavanje različitih tekstnih vrsta, npr. čestitki, poruka, pozivnica, pisama, izvješća, blogova i sl.

Pristupnike treba uputiti na povezanost planiranja i uspješnosti obavljanja zadatka. Analiza nekoliko primjera može vrlo uspješno pojasniti tu povezanost.

Pristupnije treba uputiti na važnost čitkoga i urednoga rukopisa te ih također treba upozoriti na nužnost provjere i eventualnih ispravaka prije predaje gotovih pisanih tekstova. Rad u parovima i međusobno komentiranje uradaka tijekom uvježbavanja pokazalo se vrlo učinkovitim metodom. Korisno je pristupnicima ograničiti vrijeme za rješavanje zadatka. Ispravno raspoređivanje vremena jedan je od ključnih čimbenika za uspjeh u ispitnoj cjelini *Pisanje*.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Pisanje*?

Pristupniku se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa za zadatak
- razmišljanje o zadanoj temi i bilježenje nekih ideja
- organiziranje ideja i pisanje koncepta zadatka u natuknicama
- pisanje cjelovitoga teksta zadatka
- čitanje teksta i provjera je li zadatak u potpunosti izvršen
- ponovno čitanje teksta i provjera jesu li zadovoljeni svi kriteriji prema ljestvici za bodovanje.

2.7.3. Priprema za ispitnu cjelinu *Slušanje*

Dio ispita posvećen provjeri razumijevanja teksta slušanjem pristupnici u pravilu smatraju težim dijelom ispita. Međutim, sustavna i kvalitetna priprema pristupnika može znatno ublažiti pa i otkloniti njihov strah od ovoga dijela ispita.

Vrlo važni elementi pripreme pristupnika za ovaj dio ispita jesu:

- razvijanje pristupnikovih sposobnosti razumijevanja slušanjem
- osvješćivanje pristupnika o procesu slušanja

- poučavanje pristupnika strategijama za uspješno rješavanje zadataka kojim se provjerava razumijevanje teksta slušanjem.

Važan čimbenik u razvijanju pristupnikovih sposobnosti slušanja jest osvještavanje pristupnika o procesu slušanja. Pristupnici će proces slušanja, ali i sam proces rješavanja određenih vrsta zadataka najlakše razumjeti kroz razgovor o tome kako su riješili određena pitanja u zadatku. Bitno je da u tome razgovoru postanu svjesni kako vrlo često nije potrebno razumjeti svaki glas i slog te svaku riječ, frazu ili rečenicu da bi se razumjelo značenje teksta kao cjeline. Zbog toga bi bilo dobro pristupnike upozoriti da se ne trebaju uznemiravati ako ne čuju ili ne razumiju određenu riječ. Trebaju nastaviti slušati tekst, pokušati razumjeti opću poruku i povezati je s onim što misle da je rečeno.

Upoznatost s postupkom i strategijama rješavanja različitih zadataka kojima se provjerava razumijevanje teksta slušanjem ključan je preduvjet uspješnosti u ovome dijelu ispita.

Prije svakoga prvog slušanja teksta pristupnici imaju vremena pročitati uputu i pitanja u zadatku. Tu činjenicu trebaju dobro iskoristiti jer upute sadrže bitne informacije o temi koju će slušati i o tome što se od njih očekuje u pojedinome zadatku. Postavljena pitanja upućuju na sadržaj slušanoga teksta i na redoslijed kojim će čuti tražene informacije.

Pristupnike treba upozoriti da pitanja moraju rješavati već tijekom prvoga slušanja teksta, a da drugo slušanje trebaju iskoristiti za rješavanje pitanja koja su propustili i za provjeru točnosti svojih rješenja. Bitno je da pristupnici riješe sva pitanja, čak i kada nisu sigurni što su čuli ili razumjeli. I na kraju, vrlo je važno pristupnicima objasniti postupak prijepisa odgovora na poseban list za odgovore. Nepažnja ili nepotrebna žurba mogu dovesti do pogrešaka pri prijepisu odgovora, a time i do bespotrebnoga gubitka bodova u ovome dijelu ispita.

Kako biti uspješan u ispitnoj cjelini *Slušanje*?

Pristupnicima se savjetuje:

- pozorno čitanje uputa i pitanja svakoga zadatka prije slušanja
- rješavanje zadataka tijekom prvoga slušanja te nadopunjavanje rješenja tijekom drugoga slušanja
- pozorno označavanje odgovora na list za odgovore.

3. DODATCI

3.1. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA VIŠU RAZINU ISPITA²²

Tematska područja

1. Predstavljanje i pozdravljanje

- osobni podatci, životopis
- planiranje budućnosti i važni događaji u privatnome životu

2. Obitelj i dom

- odnosi u obitelji, svakodnevnica, stanovanje
- važni događaji u obitelji, obiteljske proslave
- džeparac i obveze

3. Škola i obrazovni sustav

- školski sustav, školske aktivnosti i život u školi
- odabir studija
- učenje stranih jezika i višejezičnost

4. Slobodno vrijeme

- sportske aktivnosti, zabava, igre, hobiji, glazba, izleti
- organizacija slobodnoga vremena, izlasci, koncerti, izložbe, sportske priredbe

5. Svijet mladih

- prijateljstvo, odnosi među mladima, odnosi među mladima i odraslima
- sličnosti i razlike među mladima u Italiji i Hrvatskoj
- zapošljavanje mladih
- aktualne društvene i kulturološke teme

²² Podrazumijeva se poznavanje jezičnoga sadržaja navedenoga za osnovnu razinu.

6. Odjeća, odijevanje i moda

- odnos prema odjeći, odijevanju i modi
- talijanski stilisti i talijanska moda u svijetu

7. Prehrana i kupovanje

- hrana i piće, obroci, vrste restorana
- recepti, talijanski i hrvatski specijaliteti
- odnos prema novcu i kupovanju, promidžbene poruke
- zdrava prehrana, omiljena jela

8. Zdravlje

- briga za zdravlje
- bolesti i nezgode, ovisnosti, liječenje i lijekovi
- njega tijela i zdrav način života

9. Očuvanje okoliša

- život na selu i u gradu
- zaštita okoliša, inicijative za zaštitu okoliša
- znamenitosti i odnos prema spomeničkoj baštini
- odnos prema životinjama
- utjecaj klimatskih promjena na prirodu, atmosferske prilike, promet

10. Putovanja

- organizacija putovanja, vrste prijevoznih sredstava
- turistička ponuda i potražnja, turistički katalozi, kulturna ponuda

11. Svijet rada

- vrste zanimanja, oglasi za zaposlenje, uslužne djelatnosti, tendencije i popularna zanimanja

12. Mediji i tehnologija

- tiskovine, radio, televizija, internet, kinematografija, izdavačka djelatnost i odnos prema knjizi
- odnos prema novim tehnologijama, tehnologija i zdravlje, uloga tehnologije u svakodnevici

13. Građanski odgoj, javne službe i humanitarne organizacije

- ravnopravnost spolova, život u višekulturnoj zajednici
- javne službe i volonterske organizacije
- europske i svjetske institucije za mlade

14. Italija i Hrvatska

- simboli, znamenitosti, ličnosti i događaji

Gramatičke strukture

IMENSKI DIO	TEŽIŠTE
Sostantivi variabili e invariabili	Singolare e plurale dei sostantivi
Pronomi personali atoni combinati	Accordo con il participio passato
Pronome <i>ne</i> + pronome indiretto	Accordo del participio passato
Pronomi relativi e <i>il cui</i> possessivo	<i>che</i> e <i>cui</i> con le preposizioni
Comparativo di uguaglianza, maggioranza e minoranza: forme regolari e irregolari degli aggettivi e avverbi	Uso della preposizione <i>di</i> e del connettivo <i>che</i>
Superlativo relativo e assoluto	
Indicazioni di quantità	Una decina, una ventina, ecc.
Coerenza del testo; elementi di coesione del testo – connettivi nelle frasi coordinate e subordinate (<i>e</i> , <i>ma</i> , <i>mentre</i> , <i>quando</i> , <i>o</i> , <i>oppure</i> , <i>perché</i> , <i>perciò</i> , <i>però</i> , <i>poiché</i> , <i>siccome</i> , <i>affinché</i> , <i>benché</i>)	<i>prima</i> , <i>dopo</i> , <i>durante</i> , <i>allora</i>

GLAGOLSKI DIO	TEŽIŠTE
Futuro composto	Uso di <i>appena...</i> , <i>dopo che...</i>
Imperativo informale e formale con i pronomi atoni	
Passato remoto	
Congiuntivo presente: forme regolari e irregolari	<i>abbia</i> , <i>sia</i> , <i>possa</i> , <i>debba</i> , <i>voglia</i> , <i>faccia</i> , <i>dia</i> , <i>stia</i>
Condizionale composto	
Discorso diretto e indiretto al presente e al passato	
Trapassato prossimo	
Strutture idiomatiche	<i>Serve/servono</i> , <i>basta/bastano</i> , <i>bisogna/occorre</i> , <i>ci vuole/ ci vogliono</i> , <i>aver bisogno di...</i> , <i>che + nome o aggettivo</i>
Espressioni impersonali	<i>Si mangia/si mangiano</i> , <i>si sta bene</i>
Congiuntivo passato: espressioni impersonali con il congiuntivo	<i>Prima che + congiuntivo</i> , <i>Prima di + infinito</i>
Strutture idiomatiche	<i>Cavarsela</i> , <i>farcela</i> , <i>prendersela</i> , <i>andarsene</i> , <i>mettercela tutta</i>

3.2. OPIS JEZIČNIH SADRŽAJA ZA OSNOVNU RAZINU ISPITA

Tematska područja

1. Predstavljanje i pozdravljanje

- osobni podatci, davanje osnovnih informacija o osobi i interesima

2. Obitelj i dom

- članovi uže i šire obitelji
- svakodnevne aktivnosti, stanovanje

3. Škola

- školske aktivnosti i život u školi
- školski predmeti i izvannastavne aktivnosti

4. Slobodno vrijeme

- sportske aktivnosti, zabava, igre, hobiji, glazba, izleti
- organizacija slobodnoga vremena, izlasci, sportske priredbe, izvanškolske aktivnosti

5. Svijet mladih

- prijateljstvo, odnosi među mladima, odnosi među mladima i odraslima
- sličnosti i razlike među mladima u Italiji i Hrvatskoj
- zapošljavanje mladih
- aktualne društvene i kulturološke teme

6. Odjeća, odijevanje i moda

- vrste odjevnih predmeta i odnos prema modi

7. Prehrana i kupovanje

- hrana i piće, obroci, vrste restorana
- recepti, talijanski i hrvatski specijaliteti

- zdrava prehrana, omiljena jela
- vrste trgovina i proizvodi
- odnos prema novcu i kupovanju

8. Zdravlje

- briga za zdravlje
- bolesti i nezgode
- njega tijela, higijenske navike i zdrav način života

9. Očuvanje okoliša

- zaštita okoliša
- odnos prema životinjama
- atmosferske prilike
- promet

10. Putovanja

- organizacija putovanja, vrste prijevoznih sredstava
- vozni red i snalaženje na kolodvoru ili u zračnoj luci
- turistička ponuda, promidžbeni letak, plakati

11. Gospodarstvo i svijet rada

- vrste zanimanja, oglasi za zaposlenje, uslužne djelatnosti
- tipični talijanski proizvodi i robne marke

12. Mediji i tehnologija

- tiskovine, radio, televizija, internet, kinematografija
- tehnologija i zdravlje, uloga tehnologije u svakodnevnome životu
- telefonski uređaj, ovisnost o tehnologiji

13. Civilno društvo i humanitarne organizacije

- ravnopravnost spolova, život u višekulturnoj zajednici
- javne službe i volontiranje

14. Italija i Hrvatska

- geografske odlike i razlikovna obilježja

Gramatičke strukture

IMENSKI DIO	TEŽIŠTE
L'articolo (determinativo, indeterminativo e partitivo) – Presenza e assenza dell' articolo	
Aggettivi: dimostrativi, possessivi, qualificativi (posizione), numerali, indefiniti (<i>alcuni e qualche</i>)	
Pronomi personali tonici e atoni in funzione di soggetto e oggetto diretto e indiretto, particelle pronominali <i>ne</i> e <i>ci</i> , uso del verbo <i>esserci</i>	Pronomi personali nei tempi semplici e composti
Pronomi relativi: forme invariabili	<i>che</i> e <i>cui</i> con le preposizioni
Pronomi interrogativi: Aggettivo interrogativo: quale?	chi, che, che cosa, quando, dove, come
Preposizioni semplici e articolate	a, di, in, da, su, con, per, tra
Numeri cardinali e ordinali	
Sostantivi variabili e invariabili	Concordanza dei sostantivi e degli aggettivi al singolare e al plurale
Comparazione degli aggettivi	Forme regolari
Avverbi di tempo, di modo e di frequenza	Uso e posizione di alcuni avverbi con il passato prossimo (<i>mai, ancora, più, già</i>)
Coerenza del testo; elementi di coesione del testo – connettivi nelle frasi coordinate e subordinate (<i>e, ma, mentre, o, oppure, ovvero, perché, perciò, però, poiché quando, siccome, che</i>)	Frasi esplicite
GLAGOLSKI DIO	TEŽIŠTE
Modo indicativo dei tempi: presente, passato prossimo, (uso dell'ausiliare) imperfetto, futuro semplice, participio passato regolare, participio passato dei verbi irregolari più usati	Verbi essere ed avere; verbi regolari e irregolari forma affermativa e negativa; verbi transitivi, intransitivi, riflessivi; verbi regolari della I., II., III., coniugazione usati nella forma affermativa, negativa e interrogativa; verbi irregolari: fare, dire, dare, stare, andare, venire, uscire, sapere, rimanere, scegliere, riuscire; verbi modali
Verbo piacere con l'oggetto indiretto al sing. e pl.	
Imperativo (formale e informale)	Verbi regolari e irregolari forma affermativa e negativa
Condizionale semplice: forme regolari e irregolari	Vorrei, avrei, saprei, farei, darei
Discorso diretto e indiretto al presente	
Periodo ipotetico della realtà	
Modi infiniti: gerundio presente, forma perifrastica, stare + gerundio; infinito semplice delle tre coniugazioni; infinito semplice di alcuni verbi irregolari (<i>tradurre</i>); participio	

GLAGOLSKI DIO	TEŽIŠTE
Costruzioni verbali: forma negativa, infinito semplice con i verbi modali e il verbo sapere, verbi reciproci e riflessivi, si impersonale negli usi più frequenti verbi con la particella ci: crederci, metterci, pensarci, volerci (bisogna – c'è bisogno)	(Come si dice?, Come si traduce? ecc.) Ci vuole /ci vogliono
PRAVOPIS	TEŽIŠTE
	Regole ortografiche: accento obbligatorio, alcuni nessi consonantici (gl, sc, gn), doppie consonanti (funzionalità: caro – carro); interpunzione, lettera h

